

Contact

Contact
70 jaar
in 2021

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Abnormaal
- 03 Overdenking Het nieuwe normaal
- 04 Bijbels gezien (Ab)normaal
- 06 Dialoog Gods eeuwigdurende verbond
- 08 Relaties Thuiswerken: begin je dag met God
- 10 Gezondheid Wat doet de coronacrisis met ons?
- 12 Verdieping Doe zelf normaal!
- 15 Uitstappen Cobra-wesp
- 16 Voedsel voor de geest Wat vinden jullie zelf?
- 18 Groen! Oorzaak en gevolg
- 19 Ten slotte Absoluut abnormaal!
- 20 ESDA Contactgegevens

NORMAAL

Contact is een gratis uitgave van het Kerkenoortschap der Zevende-dags Adventisten **ESDA-Instituut** Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide
 Tel: 030 - 6931509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl | INGBank NL76 INGB 0000 0383 25 | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
ESDA België Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5113680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180 **Verantwoordelijke uitgever België** Jeroen Tuinstra,
 Gezellenstraat 12-1, 1030 Schaarbeek **Hoofdredacteur** Lydia Lijkendijk **Redactiesecretaris** Joanne Balk-Geerlings
Redactie Tom de Bruin, Jacob Engelgeer, Rudy Dingjan, Jeroen Tuinstra en Nelske Verbaas **Vaste medewerkers** Reinder Bruinsma - emeritus predikant
 en schrijver, Marie Rahajaan - kunstsociologe en Glenn Ripassa - docent hbo **ISSN** 2542-548X **Vormgeving** Paul de Bruin - Limelight Design Studio
Foto omslag Andy Dean Photography/Shutterstock.com **Druk** Van de Ridder - Nijkerk **Oplage** 2300 ex.

Abnormaal

ABNORMAAL
Lydia Lijkendijk

Wat allemaal normaal is en wat niet, heeft in het afgelopen jaar een behoorlijke herijking ondergaan, om er maar eens wat ambtenarenjargon tegenaan te gooien. In plaats van dat we lekker naar ons werk gaan om samen met andere mensen nuttige, belangrijke of leuke dingen te doen voor de maatschappij, zitten we de hele dag achter een schermje. De fruitigheid is er wel af, constateer ik, nadat ik voor de zoveelste keer mijn eigen onderkinnen heb geteld. En als ik me vergist lijkt te hebben, het is ook allemaal zo vaag op zo'n scherm, begin ik gewoon opnieuw te tellen. Zorgelijk is het pas als ik ook na hertelling vandaag op een hoger aantal uit kom dan gisteren. Dan is verval zichtbaar ingetreden, en wordt het nooit meer normaal.

Het is de bedoeling dat we voorlopig nog allemaal zoveel mogelijk thuisblijven. Het zal wel goed en nuttig zijn, maar mij verveelt dat inmiddels behoorlijk. Links en rechts zie ik wel veel vindingrijkheid ontstaan, en ook een verschuiving van ritme. Naar buiten gaan doen we overdag en 's avonds werken we. Dat deed ik altijd al, maar inmiddels doen we het allemáál. In ons dorp kun je 's avonds na het eten aansluiten bij een lang lint van dorpsgenoten die een blokje om gaan. Aan diverse honden uit de omgeving kleeft ineens een businessmodel: je kunt ze voor een zacht prijsje leasen om na negenen 's avonds de deur uit te gaan. Die honden hebben nog nooit zoveel beweging gehad en komen afgetraind uit de avondklokperiode.

Heel geruststellend is dat sommige dingen zijn zoals ze altijd waren. Hagelslag is nog steeds volop verkrijgbaar en ik beleg er mijn brood rijkelijk mee. Ik weet heus wel dat er gezondere alternatieven zijn voor op de

boterham. Met minder vet, minder suiker maar helaas niet perse meer smaak. Alles wat light is, smaakt al gauw naar bleekselderij, is mijn beleving. In het nieuwe normaal is dat broodje met hagelslag mijn dagelijkse houvast. Wat misschien ook verklaart waar die onderkinnen vandaan komen.

Mijn zus had vroeger een sticker op haar spiegel. 'Ooit een normaal mens ontmoet?', stond erop. Met meteen daaronder: 'En, beviel het?' De sticker was van een soort vervormend materiaal gemaakt. Vanuit welke hoek je jezelf ook bekeek in de spiegel, je zag er altijd raar uit. Moraal van het verhaal: normale mensen, die bestaan gewoon niet. En normale situaties ook niet, weten we sinds corona. Alles en iedereen is altijd abnormaal. In het abnormale schuilt het normale. Dat is voer voor psychologen.

Wat er allemaal nog meer te zeggen is over 'normaal' lees je in dit nummer van **Contact**. Je raakt er bijna ondersteboven van. Maar daarover meer in juni!

Het nieuwe normaal

Als we het over het nieuwe normaal hebben, dan suggereert dit ook een 'oud' normaal. Was dat dan niet normaal genoeg, zou je denken. En zijn de veranderingen die we in het nieuwe willen aanbrengen ook echt verbeteringen?

Nooit meer hetzelfde

Je hoort het wel vaker voorbijkomen, dat het 'ná ...' nooit meer hetzelfde zal zijn als daarvoor. Wat dat ... dan ook is. Naast ellende en verdriet worden er echter ook positieve dingen gekoppeld aan de crisis die we momenteel met elkaar doormaken. Want opeens beleven we weer eenvoud en saamhorigheid. Er kan nauwelijks een televisiereclame langskomen die dat niet noemt. Dingen die we vergeten leken te zijn, komen opeens weer bovendrijven en worden opnieuw op waarde geschat. We hebben afgelopen jaar allemaal pas op de plaats moeten maken. Daardoor zijn velen de dingen met andere ogen gaan bekijken. Want wat is er nou écht belangrijk? Dat merk je pas als je het niet meer hebt, of er even niet meer bij kunt. En dat maakt ook dat we terugverlangen naar aspecten uit het oude normaal. Maar wat bewaren we dan in ons leven van het oude en wat voegen we toe uit onze nieuwe herontdekkingen? En gaat dat dan zomaar vanzelf? Want na eerdere crises hadden we ons dat toch ook voorgenomen? We gingen het anders doen.

Doe maar gewoon

'Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.' Of 'doe toch normaal!' We kennen de uitdrukkingen maar al te goed. Ze suggereren dat het niet wenselijk is om je anders te gedragen dan de menigte doet. We horen ons aan te passen aan de algemeen geldende norm voor wat normaal is. Maar vallen we dan buiten de boot door ons gedrag? Hebben we niet allemaal zo onze eigenaardigheden? Want we hebben allemaal wel iets unieks. En dat uniek zijn maakt dat we elkaar nodig blijven hebben. Want wat ik niet kan, kun jij en omgekeerd. Zouden we niet minder snel moeten oordelen over de ander en er meer voor elkaar moeten zijn?

Het nieuwe normaal

In Romeinen 12 roept Paulus ons op om ons op het normale te richten. Althans, op wat je als normale christelijke leefstijl zou kun-

nen definiëren. En om zo te ontdekken wat God van ons vraagt en wat goed is. Verafschuw het kwade en wees het goede toegeedaan (Romeinen 12:9). Laat je liefde oprecht zijn. Zie oprecht om naar de ander. Bekommer je om de ander en overwin het kwade door het goede. De ware eredienst, noemt Paulus het. De vernieuwing van ons denken en daardoor ons dagelijkse doen. Een soort nieuw normaal dat eigenlijk helemaal niet nieuw zou moeten zijn. Een groter begrip voor elkaar en elkaars situatie. Zo'n nieuw normaal kan ons nog veel brengen.

HET NIEUWE
NORMAAL
Joanne Balk

Syda Productions/
Shutterstock.com

(Ab)normaal

Soms denken we dat alles in de Bijbel heel normaal is. Maar er zijn ook wat minder normale verhalen. Lees maar mee.

Foto vos: Eric Isselee/
Shutterstock.com
Foto fakkel: Only_New-
Photo/Shutterstock.com

Brandstichting met behulp van vossen

Het leven van Simson bevat een heel aantal abnormale momenten. Zoals deze, waar hij uit woede de akkers van anderen in brand steekt ... met behulp van vossen. Rechters 15:1–8

Een normalere blik:

Heel Simsons leven is een les over wat er gebeurt als je je emoties niet kunt bedwingen.

Wat heb ik u misdaan, dat u me nu al drie keer geslagen hebt?

Eric Isselee/
Shutterstock.com

Een ezel praat

De ezelin van de profeet Bileam is erg bijzonder: zij praat terug als je haar slaat. Numeri 22:21–35

Een normalere blik:

God kan alles gebruiken om zijn boodschap bij je te brengen.

Susan Schmitz/
Shutterstock.com

Hongerige Jezus vervloekt een boom

Jezus ziet een vijgenboom zonder vruchten. Hij is zo teleurgesteld dat hij de boom vervloekt. Matteüs 21:18–22

Een normalere blik:

Jezus gebruikt deze boom voor een les over de macht van God.

alexandre zveiger/
Shutterstock.com

Nudist profeteert

De profeet Jesaja loopt drie jaar rond in zijn adamspak.
Jesaja 20:1-6

Een normalere blik:

Profeten moesten opvallen zodat de mensen zouden luisteren. God vraagt wel vaker aparte dingen van zijn profeten.

Greg da Silva/
Shutterstock.com

Een leger vuvuzela's

Driehonderd mannen bewapend met niets dan een vuvuzela en trom, verslaan 135.000 mensen.
Rechters 7:9-22

Een normalere blik:

God maakt dingen mogelijk die anders onmogelijk zijn!

Foto lam: Eric Isselee/
Shutterstock.com/
Houten kruis: gdvcom/
Shutterstock.com

God offert zijn eigen zoon

God houdt zoveel van de mensheid dat Hij zijn eigen zoon laat lijden.
Johannes 3:14-21

Een normalere blik:

Misschien vond je dit verhaal minder abnormaal dan de andere, maar denk eens hard na. Is het normaal wat God deed? Gods liefde voor ons is abnormaal groot!

Gods eeuwig- durende verbond

GODS EEUWIG-
DURENDE VERBOND
Thijs de Reus

Angst is een slechte raadgever. Leven in angst is geen pretje en leidt soms tot onverwachte gebeurtenissen.

De inleiding van het boekje *Dialog* van dit kwartaal begint met een van Europa's bekendste politieke denkers: Thomas Hobbes. Hij werd te vroeg geboren toen zijn moeder in 1588 de Spaanse Armada zag aankomen. Dat boezemde haar een enorme angst in. Haar zoon wilde voorkomen dat de mens doorlopend in een toestand zou leven waarin iedereen angstig in oorlog leeft. Als dat het vooruitzicht is voor de mens, dan ben je terecht bang. Thomas Hobbes zocht de oplossing in het overdragen van alle macht aan een soevereine heerser. Dat klinkt weinig democratisch. Toch heeft hij gelijk. Zolang die machtige heerser de almachtige God is. Aan een zondig mens kun je dat niet toevertrouwen.

Hoe was het in het begin?

Een zondig mens kun je de heerschappij van deze wereld niet geven. Dat was wel Gods plan toen hij deze aarde schiep en de mens als 'ons evenbeeld'. Daaraan wordt

toegevoegd 'die op ons lijken' (Genesis 1:26). De psalmist zegt dat hij 'hem bijna een god gemaakt' heeft (Psalm 8:6). Zolang de mens echt op God lijkt, kun je hem die macht ook wel toevertrouwen.

Gods laatste scheppingsdaad is het scheppen van rust op de zevende dag. Dat is het enige wat de mens bewust heeft meege maakt. Adam en Eva maken kennis met hun Schepper en ze worden zich bewust van het feit dat hij hun Schepper is, en dat zij het voorrecht hebben op hem te lijken. Dat kan alleen dankbaarheid oproepen en het besef dat zij de macht over deze wereld hebben ontvangen uit de hand van de Almachtige.

Wat is een verbond?

Het Hebreeuwse woord voor 'verbond' is *beriet*. Het komt ongeveer 287 keer voor

in het Oude Testament. De oorsprong van het woord is onduidelijk, maar het kreeg uiteindelijk deze betekenis: 'aanduiden wat twee partijen samenbond'. Het woord wordt gebruikt voor veel verschillende soorten 'banden', zowel tussen mensen onderling als tussen mens en God.

Als je bedenkt wie God is en wie wij zijn in vergelijking met hem, dan roept dat de vraag op wat voor soort relatie zo'n verbond weergeeft. Er is vanaf het begin een band tussen God en mens, namelijk die van Schepper en schepsel. Deze band werd op die allereerste sabbat duidelijk. Dat moet de mens tot nederigheid stemmen.

De mens kan kiezen

Tussen mensen die een relatie hebben met elkaar gelden als vanzelfsprekend afspraken en regels. De afspraken tussen God en de mens in de tuin van Eden zijn heel eenvoudig. Ze zijn gebaseerd op datgene waardoor de mens meer dan welk schepsel op aarde op God lijkt: de mens kan kiezen. In het midden van de tuin van Eden staan twee bomen: 'de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad' (Genesis 2:9). Van de ene boom mag de mens wel eten en van de andere moet hij afblijven. Dat is de afspraak, het eerste verbond dat God met de mens sluit.

Wat God echt verlangt

God verlangt meer dan een nauwgezet naleven van regels. In het nieuwe verbond wordt iets zichtbaar van hoe het moet zijn geweest in Eden: 'Men zal elkaar niet meer hoeven te onderwijzen met de woorden: "Leer de Heer kennen," want iedereen, van groot tot klein, kent mij dan al' (Jeremia 31:31-34). Zo hoort het te zijn. Deze tekst is zo indrukwekkend door de vanzelfsprekendheid die eruit spreekt. Niemand hoeft meer te leren wie de Heer is, want iedereen kent hem al!

God kennen is de basis

Dat kennen van God is de basis van het verbond tussen God en mens. Degene die dat bij uitstek duidelijk maakt, is Jezus Christus. Hij kende zijn Vader en hij deed zijn wil. In hem wordt duidelijk wat God echt wenst voor zijn verbond met de mens. We mogen de Heer dankbaar zijn dat hij de verbondstrouw van zijn Zoon ook toerekent aan ons.

*Niemand hoeft
meer te **leren** wie de
Heer is, want iedereen
kent hem al!*

Uiteindelijk draait het om het verbond dat God met ons sloot in Jezus Christus. Dat betekent voor ons de redding en de terugkeer naar een vernieuwde aarde. Jezus is het ultieme voorbeeld van verbondstrouw. Wat fijn dat God ons de kracht geeft zijn voorbeeld na te volgen.

Scan mij

UllrichG/
Shutterstock.com

Dialogo

Het 2^e kwartaal van het boekje *Dialogo* heeft als thema *De Belofte: Gods eeuwigdurend verbond*.

Dialogo is een halfjaarlijkse uitgave van de Adventkerk.

Bestel *Dialogo* via

www.servicecentrum-adventist.nl.

Prijs incl. verzendkosten € 18,75.

DIALOOG | IN GESPREK MET HET WOORD

2021

De belofte
Gods eeuwigdurend
verbond
2^e kwartaal

THUISWERKEN:
BEGIN JE DAG
MET GOD
Glenn Ripassa

Thuiswerken: begin je dag met God

Op dit moment lijkt thuiswerken het nieuwe werken te worden. Ook ik zit thuis mijn onderwijswerkzaamheden te doen. Online les geven is een uitdaging. Hoe zorg ik ervoor dat de studenten gemotiveerd blijven en niet afhaken, en hoe zorg ik ervoor dat ik plezier houd in mijn werk?

Begin met God

Elke morgen de dag beginnen met God is een goede start van je dag. Doordat je niet naar je werk hoeft te reizen, kun je de tijd gebruiken om in gebed te gaan en in de Bijbel te lezen. Je kunt ook naar buiten gaan, een wandeling maken en praten met de Heer. Vraag hem of jij en je gezin op een rustige manier de dag door kunnen brengen. En zijn er belangrijke vraagstukken vanuit je werk, of zie je op tegen bepaalde problemen die je op je werk verwacht? Bespreek dit dan met hem. Je zult merken dat je dag anders verloopt.

Heeft thuiswerken voordelen?

Voor de coronacrisis werkten veel mensen in een kantoorruimte. Geen ideale setting voor medewerkers die snel afgeleid raken door de hoeveelheid prikkels en daardoor minder productief zijn. Anderen gedijen juist bij de sociale contacten op het werk. Op kantoor weet je elkaar snel te vinden als er vragen of problemen zijn. Gelukkig kun je van huis uit ook je collega's bereiken via

Zoom, Teams, door te (beeld)bellen, via de app, chat of mail. Het sociale aspect is echter moeilijker te realiseren. Velen worden moedeloos van het thuiswerken en kunnen niet wachten om weer naar kantoor te gaan. Het thuiswerken verhoogt bovendien het gevoel van autonomie en gedrevenheid, waardoor mensen vaak ook nog buiten werktijd met hun werk bezig zijn. Dit heeft als nadelig effect dat er meer risico is op oververmoeidheid en burn-out. Goed voor jezelf zorgen is dan prioriteit nummer één. Hoe zorg je voor voldoende rustmomenten?

Rustmomenten

Of je thuiswerken nu fijn vindt of niet, het geeft je vaak wel meer invloed op de planning van je dag. Je kunt misschien rustig lunchen met je partner en thuiswonende kinderen in plaats van snel te eten achter je computer of tussen de werkzaamheden door. Daarnaast is het goed om een grote wandeling te maken en daar bewust tijd voor in te plannen. En werkelijk een frisse neus te halen of de tijd te nemen voor sporten. Of doe even andere dingen waar je nieuwe energie van krijgt. Zelf kijk ik via YouTube naar boeiende sprekers, die mij meer vertellen over onze Heer en de tijd waarin we nu leven, of ik lees boeken die me inspireren. Daarna heb ik weer voldoende energie om aan mijn dagelijks werk te gaan.

Waar in vind jij je rust? Wat inspireert jou?

Wat de Corona met o

Wie had een jaar geleden kunnen voorspellen dat Nederland een tijdelijke avondklok zou invoeren? Dat je thuis maar één bezoeker per dag zou mogen ontvangen en dat je niet zonder mondkapje de supermarkt zou mogen binnengaan? Wie had kunnen denken dat we nu niet alleen op de hoogte willen blijven van de weersverwachting voor de komende dag, maar ook van het aantal beschikbare IC-bedden en het verloop van het R-getal? Te zeggen dat het leven van de meesten van ons behoorlijk in de war is geschopt zou een enorm understatement zijn.

De huidige pandemie heeft diep ingrijpende gevolgen. Tienduizenden landgenoten hebben een geliefde verloren, soms na niet of nauwelijks goed afscheid te hebben kunnen nemen. We kennen intussen allemaal mensen die ernstig ziek zijn geworden, of nog zijn, door het coronavirus. En we maken ruzie over de vraag wie voorrang moet krijgen bij het vaccineren. Als (min of meer) kwetsbare oudere hoop ik dat ik nu redelijk snel aan de beurt zal zijn!

Mentale gevolgen

In toenemende mate wordt ook de vraag acuut welke mentale gevolgen de pandemie heeft. Doordat een groot deel van ons sociale leven platligt, is de eenzaamheid onder, vooral oudere, mensen schrikbarend toegenomen. Maar ook voor tieners en jongvolwassenen is het heel moeilijk om zo beperkt te zijn in hun dagelijks leven, nu het verboden is om bij elkaar te komen, in het weekend 'stappen' illegaal is en alle kroegen en bioscopen gesloten zijn. Veel studenten zien hoe hun studie averij oploopt doordat fysieke colleges en praktijklessen vrijwel onmogelijk zijn geworden. Stageplaatsen zijn een droom uit het verleden. Voor jongere kinderen is wekenlang

thuiszitten geen welkome extra vakantie, maar een marteling. Die, naar deskundigen ons vertellen, heel veel psychische schade zal aanrichten. Thuiswerkende volwassenen die de hele dag op elkaars lip zitten, kampen vaak met grote psychische uitdagingen. En voor degenen die hun baan en inkomen kwijtraken of hun business naar de vernieling zien gaan, lijkt de toekomst ingestort. Wat de pandemie mentaal met ons doet, zal pas in de loop van de komende jaren in volle omvang duidelijk worden.

Narigheid op wereldwijde schaal

De pandemie heeft niet alleen gevolgen voor onze gezondheid, onze mentale gesteldheid, ons sociale leven en onze portemonnee, maar de vraag rijst ook: Wat doet de corona-ellende met ons geloof? Lukt het degenen die verdriet hebben, met tegenslag kampen of gedeprimeerd raken, kracht te putten uit hun geloof? Houdt het vertrouwen dat er een God is, die ondanks de misère van dit moment naar hen omziet, veel mensen op de been? Of versterkt het eerder de eeuwenoude vraag waarom een liefdevolle hemelse Vader zoveel narigheid op zo'n wereldwijde schaal toelaat?

Moet de crisis ons?

Paul shuang/
Shutterstock.com

Geloof na de crisis

Als we kijken naar hoe mensen in het verleden met pandemieën omgingen, zien we sterk uiteenlopende reacties. Voor sommigen won hun geloof sterk aan betekenis, terwijl het bij anderen hun laatste restje vertrouwen in een almachtige God definitief wegnam. Het is nu nog te vroeg om te kunnen voorspellen hoe geloof (en kerk) uit deze crisis tevoorschijn zullen komen. Een onderzoek van het toonaangevende instituut *Pew Research* laat zien dat in de meeste Europese landen gelovige mensen door de huidige omstandigheden wel geloviger worden, maar dat hun aantal niet toeneemt. Opmerkelijk is dat in Nederland de invloed van de crisis op het geloof van mensen het kleinst is.

Saai ...

Denkend en schrijvend over de gevolgen van de pandemie kom ik natuurlijk ook uit bij mijzelf. Ik weet dat ik mij gelukkig moet prijzen. Voor zover ik weet, zijn mijn vrouw en ik niet met het vermaledijde virus besmet geraakt. Als gepensioneerde loopt mijn inkomen geen gevaar. Maar wij hebben onze

kleinkinderen in het buitenland al meer dan een jaar niet kunnen bezoeken. En het leven is ongelooflijk saai. Als emeritus-predikant blijf ik actief. Maar preken gebeurt in de lege kerk via een *live stream* of thuis via Zoom. Ergens gaan eten of een kop koffie drinken is al maandenlang niet mogelijk, en bezoek krijgen en afleggen is uiteraard heel beperkt.

Hoe komt ons geloof uit de crisis?

Nee, ik ben niet gedeprimeerd, maar – eerlijk gezegd – hebben de beperkingen soms wel een negatieve uitwerking op mijn humeur. Gelukkig kost tegenwoordig telefoneren en beeldbellen vrijwel niets en na lang de aandrang te hebben weerstaan om een abonnement op *Netflix* te nemen zijn we uiteindelijk toch door de knieën gegaan!

Hoop en dankbaarheid

En mijn geloof? De geloofsvragen die mij steeds vergezellen, zijn niet verdwenen. Maar in de loop van de tijd heb ik wel geconcludeerd dat we niet te snel beschuldigend naar God moeten wijzen voor wat er van onze wereld geworden is. En ik ben de hoop dat het uiteindelijk met de wereld (en met mij) goedkomt gelukkig niet kwijtgeraakt. Ook als ik soms van de omstandigheden van dit moment baal, besef ik dat ik me best bij God mag beklagen – daar kan hij wel tegen – maar dat ik tegelijkertijd massa's redenen heb om dankbaar te zijn. En dat mijn geloof me een voldoende basis geeft om het nog wel een tijdje vol te houden.

Viacheslav Nikolaenko/
Shutterstock.com

Doe zelf normaal!

DOE ZELF
NORMAAL!
Tom de Bruin

Ik weet nog dat ik voor het eerst naar Nederland kwam. Met enige regelmaat mocht ik 'Doe normaal!' horen. Als beginnende spreker van het Nederlands probeerde ik vaak uit te leggen dat ik normaal deed, en dat juist de Nederlanders raar waren. Dat lukte nooit zo goed. Nu, ouder en wijzer, weet ik het juiste antwoord: 'Doe zelf normaal!' Het mag duidelijk zijn dat normaal een relatief begrip is.

Een bijbels stuk over het thema 'normaal' is een grote uitdaging. Het woord komt amper voor in de Bijbel, en dat heeft een goede reden. De Bijbel heeft niets met 'normaal' of 'abnormaal'. De Bijbel denkt in andere termen, zoals juist en onjuist, goed en slecht. Als je goed zoekt, en een moderne vertaling pakt, dan kun je 'normaal' wel vinden in de Bijbel. Maar niet zonder moeite en niet zonder dat ik er wat over te zeggen heb.

→ *Als je zo'n driehoek tegen een stuk hout houdt, kun je zien of de plank recht is gezaagd. Je hebt dan met een normale plank te maken. Wijk je af van je driehoek, dan is het abnormaal*

Het woord 'normaal' vindt zijn oorsprong in het timmermansvak. Het gaat terug tot de driehoek die een timmerman gebruikt om rechte hoeken te maken. Als je zo'n driehoek tegen een stuk hout houdt, kun je zien of de plank recht is gezaagd. Je hebt dan met een normale plank te maken. Wijk je af van je driehoek, dan is het abnormaal. Als iemand 'doe normaal' zegt, houden we geen driehoeken tegen stukken hout, maar mensen tegen ongeschreven maatschappelijke normen.

Normaal verandert

We kunnen makkelijk snappen dat zo'n driehoek kan meten wat een normale hoek is. Maar hoe meten we wat normaal gedrag is? Wie bepaalt wie normaal doet, en tegen wie we 'Doe normaal' moeten zeggen?

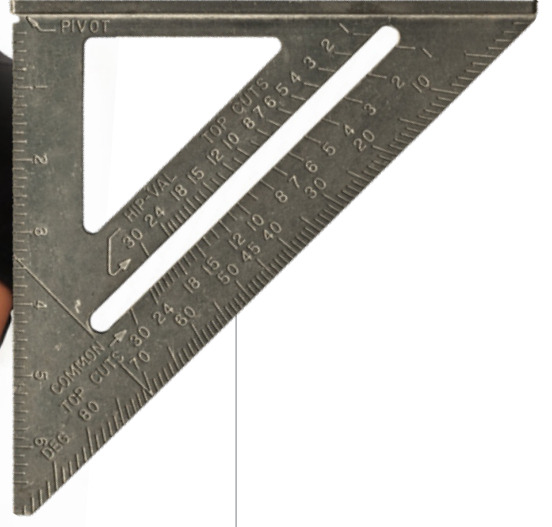
De meeste groepen hebben een gemeenschappelijk idee van wat normaal is. Dat baseren we op de gewone gang van zaken in ons leven. Maar: wat normaal is, verandert constant. Twee jaar geleden was het normaal dat winkels open waren, het was normaal om met vrienden af te spreken, het was normaal dat ik met mijn studenten in een lokaal zat. Nu zijn heel andere dingen normaal geworden: mondkapjes, handwassen en handgel.

Is normaal goed?

Voor ons verandert normaal dus, maar er is een groter probleem. Mensen gaan er steevast vanuit dat normaal juist is. Dat dingen die normaal zijn, ook goede dingen zijn. Maar volgens de Bijbel is dat helemaal niet waar. De Bijbel spreekt regelmatig over maatschappelijke normen. Kijk maar mee naar Romeinen 12:2.

'U moet uzelf niet aanpassen aan deze wereld, maar veranderen door uw gezindheid te vernieuwen, om zo te ontdekken wat God van u wil en wat goed, volmaakt en hem welgevallig is.'

Het idee hier is dat er verschillende normen zijn. Wat normaal is voor de wereld mag niet normaal zijn voor de volgelingen van Jezus. Zij moeten juist proberen abnormaal te zijn, ze moeten hun denken aanpassen om te leren wat God goed vindt. Voor de Bijbel, voor christenen, is de timmermansdriehoek niet wat wij normaal vinden, maar wat God vindt. En wat God normaal vindt, vinden wij nog wel eens abnormaal!

A
b
norm
a
a
l
!

Het is voor ons normaal dat mensen sterven, maar dat is volgens de Bijbel niet normaal. Mensen zijn niet gemaakt om te sterven. Het is voor mij normaal dat ik ziek word, dat ik pijn heb, dat ik verdriet heb. Al die dingen zijn niet normaal volgens de Bijbel. Ze hebben te maken met de huidige wereld, maar zijn geenszins normaal. De Bijbel laat ons zien dat al die dingen abnormal zijn!

*Zet de ander niet af tegen een of andere norm, maar de ander accepteren zoals die is. Ik kijk uit naar die wereld, waar **liefde en acceptatie** normaal zijn*

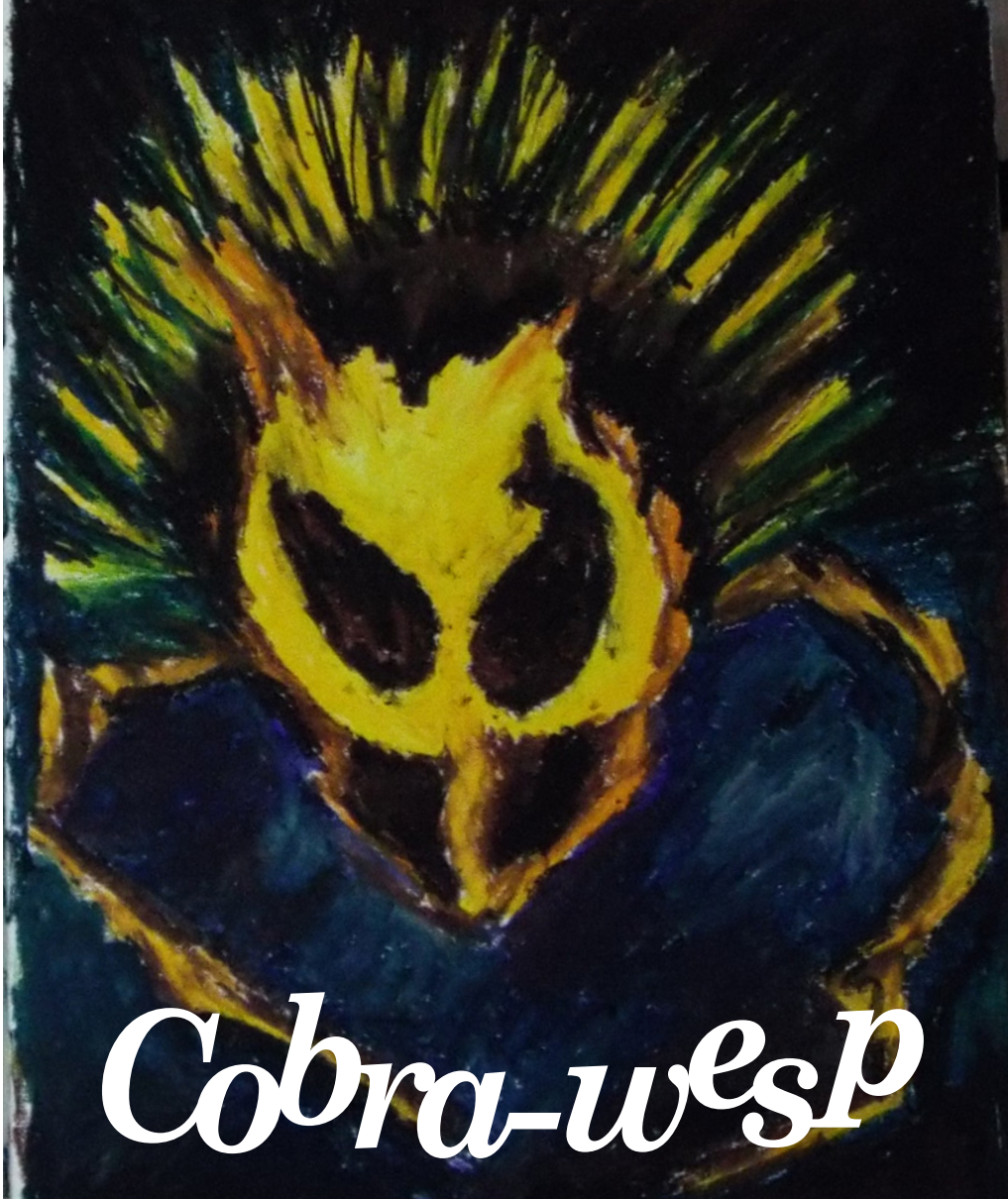
God belooft dat hij het abnormale weer normaal maakt. 'Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij' (Openbaring 21:4). Geef mij de ruimte om een woordje toe te voegen: 'wat er eerst *normaal* was is voorbij'. Dit is een verhaal van hoop, maar hopelijk ook een van zelfreflectie.

Doe normaal

Normaal kan voor ons niet bestaan zonder dat wij mensen tegen driehoeken houden. Dat wij kijken naar een ander kind van God en die persoon (be)oordelen op basis van een bepaald idee van wat normaal is. Dit terwijl we weten dat God heel anders denkt over wat normaal is, om maar niet te beginnen over wat de Bijbel over oordelen zegt (Matteüs 7:1-3).

God belooft een wereld waarin het abnormale normaal wordt, en daagt zijn volgelingen uit alvast mee te gaan in die nieuwe wereld. God ziet graag dat christenen genuanceerd en liefdevol denken over anderen. Niet de ander afzetten tegen een of andere norm, maar de ander accepteren zoals die is. Ik kijk uit naar *die* wereld, waar liefde en acceptatie normaal zijn.

Cobra-wesp

De musea zijn in elk geval nog open, schreef ik vorige keer. Op het moment dat ik dit schrijf, zijn de musea hartstikke gesloten. Maar er zijn alternatieven!

N neem het Cobra Museum. Ik zou dit museum niet snel bezoeken en toch heb ik op dit moment een tekenopdracht van het Cobra Thuis voor mijn neus en oliepastel op mijn vingers (en toetsenbord). Cobra Thuis heeft een aantal workshops op de site staan waar je mee aan de slag kunt. Bijvoorbeeld een gipsminiatuur maken, of een Spijkermannetje à la Karel Appel. En er komen regelmatig nieuwe opdrachten bij.

Collage of tekenopdracht

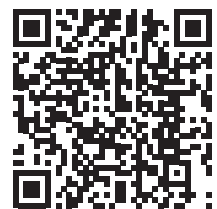
Ik wilde gaan voor de collage-opdracht, geïnspireerd op werk van Enrico Baj. Dan had dit stukje 'Portret van Dino' geheten. Dino is een van mijn papegaaien en hij is druk bezig om me aan materiaal te helpen. Deels door, samen met Lorrie, karton te versnipperen (leuk!) en deels door in de rui te zijn (veren verliezen). Alleen, het schiet niet op. Die veren dan; de doosjes karton zijn niet aan te slepen, want papegaaien

houden van lekker slopen. Daarom kijk ik nu nog een keer naar een tekenopdracht van Cobra Thuis, die geïnspireerd is op het werk van kunstenaar Constant. 'Bedenk een dier of fantasiebeest waar je een beetje bang voor bent', staat er in de mijne. Nu is het zo dat ik een beetje bang ben van wespen. Dus dit is Wesp, de cobra-griezel van oliepastel. Hij (zij?) mag dan een griezel zijn, ik had absoluut lol met het maken van Wesp.

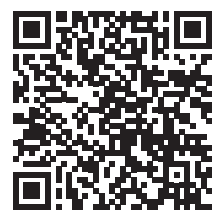
Zoomvermoeide volwassenen

Cobra Thuis is echt niet alleen leuk voor kinderen. Ik raad iedere Teams- en Zoomvermoeide volwassene aan om naar de site van het museum te surfen voor een opdracht, de computer uit te zetten en gewoon weer eens iets te maken. Een mooie Dino, of een fantasiebeest. Wel een waar je een beetje bang voor bent. **'GRRRRRRRRROEARGH!'**

Scan mij

Opdracht Fantasiebeest

Alle opdrachten

Wat vinden jullie zelf?

WAT VINDEN
JULLIE ZELF?
Jeroen Tuinstra

16

voedsel voor de geest

Bijbelgedeelte

“ Als een man spreekt, mag hij niets op zijn hoofd hebben. Want een man lijkt op God. En alles wat hij doet, moet tot eer van God zijn. Maar een vrouw moet juist alles doen tot eer van haar man. Want God heeft de vrouw gemaakt van een rib van de man, niet andersom. En God maakte de vrouw voor de man, niet andersom. Als vrouwen spreken in de kerk, moeten ze ervoor zorgen dat hun haar bedekt blijft. Want de engelen kijken toe! Christenen mogen zich niet gedragen alsof er geen verschillen zijn tussen mannen en vrouwen. Want God heeft mannen en vrouwen hun eigen plek gegeven. *Want zoals de vrouw uit de man is voortgekomen, zo bestaat de man door de vrouw - en alles is ontstaan uit God.** Wat vinden jullie trouwens zelf? Vinden jullie het netjes als een vrouw haar hoofd niet bedekt als ze hardop bidt? Nee toch? Jullie weten dat het niet normaal is als een man lang haar heeft. Niemand heeft respect voor een man met lang haar. Maar voor een vrouw is het juist normaal om lang haar te hebben. Zo heeft iedereen respect voor haar. God heeft vrouwen dat lange haar gegeven om daarmee hun hoofd te bedekken. En daarom moeten vrouwen die spreken in de kerk, zelf ook iets op hun hoofd doen.

Een man lijkt op God', 'een vrouw moet juist alles doen tot eer van haar man' en 'God maakte de vrouw voor de man' zijn uitspraken waarvan je je toch wel even achter je oren krabt. Vandaag de dag vinden we dat niet meer normaal. Uiteraard zijn er verschillen tussen mannen en vrouwen, maar dat maakt de één niet minder dan de ander. Paulus lijkt maar een moeilijke verhouding te hebben tot het andere geslacht. Aan de ene kant lees je deze teksten van hem, en in een andere brief aan de Galaten zegt hij juist: 'Joden en niet-Joden, slaven en vrije mensen, mannen en vrouwen. Verschillen zijn niet belangrijk meer.' Als vrijgezel heeft hij ook niet zo'n hoge dunk van het huwelijk, hij had liever gezien dat iedereen zoals hij zou leven. Maar Paulus is een man met een missie en hij heeft z'n hele leven in dienst gesteld van het verkondigen van de goede boodschap. Hij is de hele tijd onderweg naar verschillende kerken in het Midden-Oosten en rond de Middellandse Zee. Hij maakt verschillende bootreizen en wordt zelfs gevangengezet. Wie heeft dan tijd voor een vrouw? En voor Paulus gaat het nog verder, alles in het leven van een christen moet in dienst staan van die opdracht. Je moet je dus niet af laten leiden door allerlei gekis-sebis in de gemeente en in de maatschappij. Zoals Nederlanders zouden zeggen: 'Doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg!' In dat licht moet je deze teksten ook zien. Niemand zou respect hebben

Kort gebed

Hemelse Vader,
Ik dank u dat het voor u normaal is
om continu voor ons te zorgen.
Help ons om het ook normaal te
vinden dat wij ons voor anderen
inzetten. Amen

voor een man met lang haar en niemand vind een vrouw netjes die niet haar hoofd bedekt tijdens het bidden, in díé tijd. Een discussie hierover leidt alleen maar af. Vandaag de dag is dat toch wel een beetje anders. Een man met een *man bun* verliest niet meteen alle respect en de Nederlandse vrouwen staan bekend om hun korte frisse kapsels. Discussies hierover zouden alleen maar afleiden van de missie. Wat vind je nou zelf, daar hebben we toch geen tijd voor?

- 1 Welk gevoel komt bij je naar boven als je dit bijbelgedeelte leest? Denk je dat het ook uitmaakt of je het leest als man of als vrouw?
- 2 Kun je dingen bedenken die we vandaag niet normaal vinden of waar we geen respect voor hebben? Hoe zou de kerk daarmee moeten omgaan?
- 3 Als jij iets niet normaal vindt maar de ander wel, hoe ga je daar dan mee om? Is het belangrijk om allebei hetzelfde normaal te vinden? Waarom?

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we je naar onze website www.esda-online.nl

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Jouw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

Rido/Shutterstock.com

Oorzaak en gevolg

ORZAAK
EN GEVOLG
Marie Rahajaan

Tijdens de lockdownspeech van Mark Rutte op maandag 14 december verstoorden demonstranten de live-uitzending. De activisten sloegen op potten en pannen om hun onvrede te laten blijken. Een van de deelnemers verklaarde: 'We ontkennen niet dat het coronavirus er is, maar we denken niet dat het zo'n killervirus is als Rutte ons wil doen geloven.'

Bij onderwerpen als vaccinaties, stikstofuitstoot en klimaat zien we groepen die veel wantrouwen hebben in de wetenschap. Dit wantrouwen gaat regelmatig hand in hand met complottheorieën. Veelgehoorde theorieën zijn bijvoorbeeld dat de aarde plat is, of dat de maanlanding van de Amerikaanse Apollo 11 niet is gebeurd. En de meest recente theorie: dat 5G de eigenlijke oorzaak is van de coronapandemie.

Vorbedachte actie

Wanneer er verregaande complexe gebeurtenissen plaatsvinden, zoals de huidige pandemie, zoeken we als vanzelf naar redenen voor het ontstaan. Om de oorzaak van een ramp te achterhalen, vragen complotdenkers zich af wie er profiteert van de uitkomst. Hierbij gaan zij ervan uit dat elke gebeurtenis het gevolg is van een voorbedachte actie. Dit terwijl de meeste dingen per toeval ontstaan of door een (menselijke) fout, maar nog vaker valt de directe oorzaak zelfs niet meer te herleiden.

Primaire reactie

Door versimpelde causale verbanden te leggen en eenduidige verklaringen te zoeken, ontstaan er complottheorieën. Feitelijk is geloven in een complottheorie een primaire reactie op angst, volgens gedragswetenschapper Jan-Willem van Prooijen. Iedereen

kan daarom ook een complotdenker zijn, omdat emoties aan de basis staan van complottheorieën.

De lijn tussen een complotdenker en een kritische denker is soms flinterdun. Er zijn ook voorbeelden te vinden van complotdenkers die uiteindelijk in het gelijk werden gesteld. In het geval van het Watergate-schandaal bleken de kritische denkers uiteindelijk toch geen complotdenkers te zijn.

Klimaat-hoax

Australische psychologen hebben onderzocht of er een verband is tussen het geloof in complottheorieën en het niet geloven in de opwarming van de aarde. Deelnemers kregen stellingen voorgelegd over beide onderwerpen. Het bleek dat wie niet gelooft in de opwarming van de aarde, meer geneigd is om te geloven in complottheorieën. De redenen waarom deze respondenten stellen dat klimaatverandering door de uitstoot van CO₂ een hoax is, met name bedoeld om meer geld los te krijgen voor onderzoek, lopen uiteen. Maar wantrouwen is de gemene deler.

Groeiend wantrouwen

Het wantrouwen in de wetenschap komt ook terug bij de demonstranten bij de lockdownspeech van Mark Rutte. Het wantrouwen groeit naarmate de invloed van het coronavirus voortduurt in de maatschappij. Hoewel kritische geluiden essentieel zijn in een vrije samenleving, moeten we ervoor waken dat ze niet leiden tot acties die deze samenleving (potentieel) kunnen ontwrichten. Complottheorieën worden schadelijk wanneer de aanhangers fundamentalistische trekken gaan vertonen en heilig geloven in de waarheidsclaims. Het wordt nog een stapje erger wanneer complotdenkers ernaar gaan handelen. Bijvoorbeeld door 5G-masten te verbranden. Er zijn geen eenduidige verklaringen te vinden voor de meeste gebeurtenissen. Laten we daarom scherp blijven en onze nieuwsbronnen kritisch blijven beoordelen, zodat we ons goed kunnen laten informeren.

18

groeni

Oleg Golovnev/
Shutterstock.com

ABSOLUUT
ABNORMAAL
Rudy Dingjan

Ik moest afgelopen december naar de tandarts. Zoals het hoorde, meldde ik me maximaal vijf minuten van tevoren aan en wachtte buiten in een druilerig regentje met mijn mondkapje alvast op. Precies op tijd verscheen de assistente, die mijn handen inspoort met een desinfecterend middel. Ze stuurde me rechtstreeks voorbij de wachtruimte naar de behandelkamer. Daar gaf niemand me een hand. Voordat ik op de stoel mocht gaan zitten, werd me verteld dat ik mijn mondkapje mocht afdoen. Afdoen? Hoorde ik dat goed? Hoe zat 't dan met ...? Ik schoot in de lach. Hoe moest de beste man anders bij m'n gebit komen? Hierna ervoer ik anderhalf uur lang als enige in de behandelruimte de luxe dat ik geen mondkapje op hoefde.

Anderhalf jaar geleden vond ik het helemaal geen luxe dat ik geen mondkapje droeg. Mondkapjes waren toen alleen voor medici en assistenten. Als ik naar films of documentaires van vóór 2020 kijk, zie ik mensen die dicht op elkaars lip zitten, elkaar groeten met een kus of elkaar minstens een hand geven. Op de een of andere manier ontstemmen die beelden me nu. Het normale is abnormaal geworden en het abnormale normaal.

Veranderlijk

'Normaal' is veranderlijk. Wat op het ene moment de normaalste zaak van de wereld is, kan op een ander moment zomaar 'not done' zijn. Op een onschuldige manier merken we dat bij kleding. Wie draagt er bijvoorbeeld nog een borstrok (een gebreid hemd van veel kriebelende wol) of slaapmuts? Zijn er nog mannen die in een nachthemd slapen? In de ene periode dragen chique dames pumps, in de andere 'kisten', om daarna op teenslippers te verschijnen.

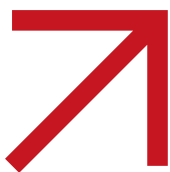
'Normaal' is grillig en niet universeel. Wat gewoon is wordt aangestuurd door omstandigheden, smaken, tijden en locaties. In het ene land houd je rechts, in het andere links. Op sommige plaatsen schud je nee als je ja bedoelt. Elders betekent ons gebaar voor 'ga weg' dat je mensen vraagt naar je toe te komen.

Samenlevingen en groeperingen bepalen zelf hun normaal. Zolang het zaken als mode, mondkapjes of verkeersregels betreft, is het onschuldig. We kunnen genieten van dit boeiende veldboek van culturen en gewoonten. Maar mag het normaal alle kanten opgaan, zolang de meerderheid maar vindt dat het zo goed is? Bestaat er geen abnormaal en is er geen absoluut gewoon?

Bijbels gezien

Vanuit de Bijbel gezien is de meerderheid geen bepalende factor. God gebod al vlak na het ontstaan van het volk Israël: 'Laat je er niet door de meerderheid toe overhalen iets onrechtvaardigs te doen' (Exodus 23:2). Het gaat uiteindelijk niet om de meerderheid, maar ten diepste om rechtvaardigheid.

Er zijn bepaalde fundamenten die God niet ter discussie stelt. Deze grondslagen beschrijven zijn visie op rechtvaardig leven. Hij heeft ze zelfs in steen gebeiteld om ze te onderstrepen: de Tien Woorden (Exodus 20:1-17). Daarin vind je de normen die voor elk normaal gelden. Daarbij gaat het ten diepste om hoe Jezus het prachtig heeft samengevat: Heb God lief met alles wat je hebt en je naaste als jezelf (Matteüs 22:37-39).

Vooruitblik Ben jij ook zo ondersteboven van **Contact**?
In het volgende nummer zetten we dit thema
op z'n kop.

Contact is een gratis uitgave van het
ESDA-Instituut, onderdeel van het
Kerkgenootschap der Zevende-dags
Adventisten.

*Wil je Contact niet meer ontvangen?
Stuur dan een e-mail aan esda@adventist.nl*

ESDA Nederland Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
E-mail esda@adventist.nl
Web www.esda-online.nl

ESDA België Adres Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180

GRATIS
Download
Contact
Magazine

ESDA Instituut
ONLINE
Bijbellessen
Online

